UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Qui potiores in pig. hab.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

g ALEX. ¶ Quis prefertur. An habẽs vtile preferatur habẽti di- rectam; ⁊ vide Bar. in l. iij. j. de dona.

LEX V.

Spem eorum. † Premiũ qđ datur athlete, nõ poterit obligari. h. d. Ro. quod dixi in ſummario.

LEX VI.

2 ☞ Pignorans liberum hominem, debet puniri.
3 Pater filium obligare poteſt propter famem.
a
1 **Qui filios.** a † Res, que nõ ſunt in bonis noſtris nõ poſſunt obligari. h. d. Nota, ꝙ dixi in ſummario. Opp. de l. ſenatus. §. fi. ff. de leg. j. Solu. Caſus ſpecialis eſt ibi, ⁊ dic vt ibi no. per gloſ. Dy. Item oppo. dicitur hic qđ non põt obligari niſi illud, qđ eſt in bonis noſtris. Contra de l. ſed an vie. ff. de pign. Sol. dic vt dixi
2 in l. que predium. C. titu. j. † Item opp. qđ videtur qđ pignorans liberum hominem debeat puniri. Unde opp. de §. q2 vero ⁊ huiuſmodi. in auth. vt nulli iud. col. ix. Sol. Iſta limitatur per illã, q2 nõ
3 poteſt obligari, vt hic, ſed ſi obligetur, punitur, vt ibi † Querit gl. glo. nunquid poſſit quis filium obligare propter famẽ? Et tenet ꝙ ſic. Item dicit in l. ij. C. de pa. qui fi. diſtr.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Qui filios. Uide ꝙ no. in c. ex reſcrip. de iureiur.

LEX VII.

2 ☞ Ex conuentione inſtrumenta fundi non poſſunt pignorari.
a **Executores.** † Deputati ad agriculturã non poſſunt capi pignori. h. d. cum l. ſeq. contrafacientes puniuntur. h. d. in auth. agricultores. hic poſita. Et differt prima a ſecunda, q2 prima loquitur de pignore capto ex precepto iudicis, ſecunda loquitur de pignore cõ-
a uentionali. Querit gl. in l. executores. † nunquid conuentionaliter poſſunt iſta inſtrumenta fundi capi? Gl. noſtra, ⁊ bene, determinat qđ non, per l. pignorum, que ſequitur. Ad idẽ aut. nullũ credẽtem agricole. §. j. Quero, iſta lex loquitur de pdijs tributarijs. Et dicit tex. ex quo tributorum illatio retardetur, quid de alijs pre-
3 dijs? Uidetur † qđ nõ habeat locum iſta, per rationem quam aſſignat tex. Uos habetis dicere contra, quod lex iſta habeat locum in alijs predijs, q2 ineſt alia ratio, videlicet ne ſterilitas fructũ, ⁊c. arg. l. j. §. de eo opere. ff. de aqua plu. arcẽ. ⁊ iſta ratio viget in alijs predijs.

LEX IX.

4 ☞ Si debitor in obligatione omnium bonorum ſuorum que conſtituit ſe creditoris nomine poſſidere, an veniant futura.
1
a **Si quis.** a † Appellatione rerum, vel bonorũ in obligatione deductorum, cõtinẽtur preſentia ⁊ futura. h. d. iſta eſt not. lex. Not. quod dixi in ſummario. Secundo not. quod voluntas contrahentium debet ma-
2 gis inſpici, quã verba, vt hic. Tertio no. † ꝙ diſpoſitio gñalis b trahitur non ſolũ ad preſentia, ſed etiã ad futura, vt hic videtis. Op. dicitur hic qđ in obligatione non ſolum veniunt preſentia, ſꝫ etiã futura. Contra, de l. ſi ita. ff. de aur. ⁊ argen. leg. Solu. Dicit gloſſ. ibi loquitur in legato, vel donatione, per quam dominium trãſfer-
3 tur, ⁊ ſic eſt magnum preiudicium. ⁊ ideo illa diſpoſitio † non trahitur ad futura. Hic loquitur in obligatione pignoris, quod non eſt magnum preiudicium, ⁊ ideo comprehendit futura, ⁊ ita intelligitur contrarium. Sed contra iſtam ſolu. inſtatur de l. ſi ſeruit9. ff. de ſerui. vrb. pred. ⁊ de l. iij. in prin. ff. pro ſoc. Quare dicatis duo verba ſecundum Petrum, quod quedã ſunt vniuerſalia, ⁊ in iſtis non ſolum inſpicitur tempus preſens, ſed etiam omne futurũ incrementum conſideratur, ⁊ de iſtis loquitur l. peculium. ff. de lega.
c ij. ⁊ l. grege. ff. de leg. j. Quedam ſunt ſingularia, c ⁊ in iſtis ſolum inſpicitur tempus preſens, niſi poſtea forte aliud accedat per alluuionem, vt l. item ſi fundi. §. j. de vſufru. Quedam ſunt generalia, ⁊
d in iſtis quandoque a principio d poteſt inſpici quantum preiudicium ſit futurum, ⁊ tunc non ſolum comprehenduntur preſentia, ſed etiam futura, ⁊ de hoc loquitur preall. l. ſi ſeruitus. de ſer. vrb. pred. Quandoque a principio non poteſt inſpici quantum preiudicium ſit futurum, tunc aut loquimur in obligatione pignoris, ⁊ tunc veniunt preſentia ⁊ futura, vt hic, aut loquimur in trãſlatiõe dominij, ⁊ tunc regulariter non veniũt futura. Ita debet intelligi preal. l. ſi ita. de auro ⁊ argen. lega. niſi natura cõtractus aliud induceret, vt in ſocietate. Et de hoc loquitur. l. iij. in princi. ff. pro ſo-
4 cio. Item † quero, e debitor obligauit omnia bona ſua, ⁊ dt ſic, ſub
e obligatione omnium bonorum ſuorum, que conſtituit ſe credito-
f ris noie poſſidere, nunquid veniunt futura? f Dixerunt quidam ꝙ ſic, per iſtam legem. Quidã dixerunt; quod non, q2 cum non poſſideantur futura tempore obligationis, non poteſt ſe conſtituere poſſidere ea, que non habebat. Dominus Iaco. videtur hic inclinare in iſtam ſententiam, videlicet quod per iſtum modum comprehendantur futura, cum non ſit magnum preiudiciũ in iure pignoris, vt hic not. in gl. Tamen contra iſtam opinionẽ facit quod not. in l. quamuis. §. j. ff. de acquiren. poſſeſſ. ⁊ ibi gloſſ. quam videbitis per vos.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si quis. Uide quod per hanc legem pulchre concludit Bart. in l. ſi ſtipulatus fuero illud. de verb. oblig.
b ALEX. ¶ Diſpoſitio generalis. Sed an tacita hypotheca comprehendat futura, vide in l. iij. ⁊ ibi per Bald. C. de priui. fiſ. ⁊ gl. hic in fin. Et quando diſpoſitio trahatur ad preſentia ⁊ futura, ⁊ vide no. Bal. poſt Bart. in l. fin. C. de pact. Quid ſi cedo bonis, an intelligatur de futuris? Bal. ꝙ non, in l. pen. C. qui bon. ced. poſ. Quid ſi cedo actionem, vide in l. heredem. ff. mand. Et de materia vide in l. damni. §. is qui. ff. de damn. infec.
c ALEX. ¶ Singularia. Et ſic no. differentiam eſſe inter generale, ⁊ vniuerſale, adde no. in c. ex literis. de iur. patro. Bal. in l. a iudice. C. de iud. ⁊ melius in l. ſcire debemus. in princ. poſt gl. ⁊ Bar. doct. ff. de verbo. obligat.
d ALEX. ¶ Quandoque a principio. Facit ad notab. q. Dyn. ⁊ Bar. in l. ſi mihi ⁊ tibi. §. fin. de leg. j. in prin. ff. de pign.
e AND. BARB. ¶ Item quero. Et ex his poteſt inferri ſi mulier dat omnia bona ſua in dotem, quod non veniant bona queſita, ſed ſtat in dubio, ſi ſtatutum dicit, prout eſt Bononie, quod omnino confectis dotalibus inſtrumentis ipſo iure intelligãtur omnia immobilia mulieris in dotem data, an iſto caſu veniant bona queſita. do. Flo. diſputat iſtud dubiũ ⁊ incipit diſputatio, mulier viduata, ⁊ concludit, quod nec iſto caſu veniant.
f ALEX. ¶ Nunquid veniunt futura. Uide Bald. ⁊ Ang. in l. ſtipulatio hoc modo. ff. de verb. obl. ⁊ Bal. in l. j. §. fin. cum l. ſeq. ff. pro ſoc. in recollectis antiquis ⁊ ibi vide tex. ⁊ gl. in verbo, interuenire. ⁊ vide Lud. in l. ij. §. incertam. ff. de acqui. poſſ. ⁊ vide Ang. in conſi. clxxviij. incip. in Dei nomine ⁊ ſue matris, ⁊ predictis inſtrumẽtis. ⁊c. ⁊ vide Bald. in l. ſi quis argentum. §. ſed ⁊ ſi quidem. C. de donatio. ⁊ vide Raph. in l. quod meo. in prin. ff. eo. ⁊ vide Imo. ⁊ Ro. in l. ſtipul. hoc modo. ff. de verb. obl. ⁊ vide Ang. in l. j. in princ. C. de pign. ⁊ vide omnino Bal. in rubr. de contrahen. empt. in xxj. q. ⁊ vide Alex. in l. iij. §. incertum. ff. de acquir. poſſeſſ.

Qui potiores in pigno. habean. Rubr. XVIII.

¶ Rubrica noſtra continuatur ad precedentia hoc ordine, Dictum eſt ſupra de pignoribus, verum quia quandoque ad idem pignus plures creditores concurrũt, ⁊ dubitatur quis ſit potior, idcirco ſubnectitur hec rubrica, qui potiores in pigno. habeantur.

LEX I.

1 **Qui pignus.** † Secundus creditor ſoluens priori, vel conſignans, ⁊ deponens id, ꝙ ei debetur, in locum prioris ſuccedit, ⁊ con-
2 firmatur ſibi pignus. h. d. Nota † ꝙ tantum valet conſi-
3 gnatio, ⁊ depoſitio, quantum ipſa ſolutio. Secundo nota † ꝙ ſecundus creditor ſoluẽdo priori debitũ, confirmat ſibi pignus. Modo pro declaratione legis noſtre quero, dicitur hic ꝙ ſecundus credi-
4 tor poteſt offerre primo, † ſed quid econuerſo, nũquid primus poteſt offerre ſecundo. Breuiter habetis dicere ꝙ ſic. Uidetur tex. in
5 l. Paulus. §. qui pignoris. ff. quib. mod. pign. vel hypo. ſol. † Sed iuxta hoc quero, nunquid primus poſſit ad hoc compelli. Breuiter text. dicit quod non. j. eod. l. prior quidem creditor.

EEX II.

1 **Si decreto.** † Cum plures creditores concurrũt circa idem pignus pretorium, ⁊ ſunt diuerſorũ titulorũ, qui prior eſt tẽpore, potior eſt in iure. h. d. Habetis notare quod dixi in ſummario. Modo opp. dicitur hic quod in pignore pretorio, qui prior eſt tẽpore, potior eſt in iure. Contra, immo videtur ꝙ creditores debent concurrere, vt l. fi. C. de bon. auth. iud. poſſid. l. is cui. §. ſi plures, ⁊ §. qui prior. ff. vt in poſſeſ. lega. Sol. Aut creditores ſunt eiuſdẽ tituli, ⁊ tunc cõcurrunt, ⁊ ita intelligatur contrariũ. Aut ſunt diuerſorum titulorum, ⁊ tunc qui prior eſt tempore potior eſt in iure, ita intelligatur hic.
a Sed cõtra a iſtam ſol. inſtatur, ⁊ videtur ꝙ indiſtincte qui prior eſt tempore, potior eſt in iure, vt l. ſi fundũ, ⁊ l. diuerſis. j. eod. Sol. Dic quod in l. contraria loquitur de pignore conuentionali. Sed cõtra iſtam ſolutionem inſtatur de l. licet. ⁊ aut. ibi poſita. j. eo. Pro quorum ſolutione dicas ad preſens duo verba. Nam quãdoqꝫ plures creditores pretẽdunt ius in pignore conuẽtionali, ⁊ hic eſt notare
2 regulã, ⁊ limitãtiam a regula. † Regula eſt, quod qui prior eſt tempore, potior eſt iure. Fallit l. licet in aut. ibi poſita j. eo. ⁊ in caſibus ibi no. in l. diuerſis. j. eo. Quandoqꝫ plures creditores pretendunt ius in pignore pretorio, ⁊ tũc aut ſunt eiuſdem tituli, ⁊ tũc cõcur-

ſunt,vt l.fi.§.de bo.autho.iud.poſ.l.is cui.§.ſi plures.⁊ §.qui prior.
ff.vt in poſ.leg.Si vero ſunt diuerſorum tit.tunc qui prior eſt tem-
pore,potior eſt in iure,vt hic.Quandoqꝫ quidā creditores preten
dunt ius in pignore conuentionali,quidā in pretorio,⁊ tūc habet
locū l.ſi poſtꝗ.§.vt in poſſeſ.leg.Et de materia huius legis dic vt
plene no.per Dy.in c.qui prior.extra de reg.iu.li.vj.Querit gl.no-
3 ſtra † que ſit differentia inter pignus pretorium,⁊ iudiciale,dic vt
not.hic per gl.quam ſigna,⁊ in rubr.de pret.pign.vide per me aliā
differentiam in l.a diuo Pio.§.ſi ſuper rebus.ff.de re iud.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Sed cōtra.Uide Bal.in l.cū vnꝰ.ff.de bo.aut.iud.poſſ.

LEX III.

1 **Cum rempublicam.** † Habens ius pignoris in re
a preferfur agenti perſonali actione.h.d.Nota quod dixi
2 in ſummario.† Secundo no.quod appellatio Reipub.
etiam refertur ad aliam ciuitatem,quā ad Romanam,vt hic.Sed
contra iſtud vltimū opp.de l.eum qui vectigal.de verb.ſigni.Sol.
ſecundum gl.dic quod Reſpublica proprie ſumendo,intelligitur
de Republica Romanorum.Impropie autem quandoque ſu-
mitur pro qualibet alia ciuitate,vt hic.Uel dic quod hoc contin-
git ratione adiuncti,quia ad verbum Reipublice adiungitur hic
Heliopolitanorum,ſecus ſi indiſtincte profertur,vt d.l.eum qui
vectigal.⁊ ibi plene not.per Dyn.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Prefertur.Idem tenet in l.a diuo Pio.ff.de re iud.

LEX. IIII.

Si fundum. Qui prior eſt tempore,potior eſt in iure.hoc dicit cum l.di-
uerſis.j.eo.Contra l.diuerſis,oppo.de l.licet.⁊ aut.item
poſſeſſor.j.eo.Sol.Caſus eſt ſpecialis in lege cōtraria.
Item op.de l.interdum.ff.eo.titu.Sol.Ibi etiā eſt caſus ſpecialis.
Item oppo.de l.ſcripturas.j.eo.Sol.ſecundum glo.⁊ ibi eſt caſus
ſpecialis,Unde habetis notare regulam,⁊ inſtantiam a regula.
Regula eſt,hoc fallit in caſibus legis contrarie,⁊ ideo ſigna gloſſ.
hic poſitam,que enumerat caſus.

LEX V.

1 **Prior.** † Prior creditor non habet neceſſe offerre ſe-
cundo,ſed ſecundus offerens primo cōfirmat
ſibi pignus.hoc dicit.

LEX VI.

1 **Si generaliter.** † Habēs cauſam a primo cre-
ditore,non poteſt inquietare,
hoc dicit iſta lex.

LEX VII.

2 ☞ Auille,ex cuius pecunia res emitur,habeat priuilegium inter
perſonales actiones.

a **Licet.** [a] Iſta eſt optima lex,⁊ in ſumma.h.d.† Licet re-
1 gulariter qui prior eſt tempore,potior eſt in iu-
re,tamen ſi ex pecunia creditoris ſecundi ſit res empta,⁊
eidem ſpecialiter obligata,ſecundus eſt potior.Nota quod dixi in
ſummario.Opp.dicitur hic quod res comparata ex pecunia cre-
ditoris,eſt ei obligata.Contra de l.quamuis.§.in quib.cauſ.pign.
tac.contrah.Solū.Aut ex pacto res empta obligatur,⁊ tunc ha-
bet locum lex noſtra.Aut non ſit aliquod pactum,⁊ tunc habet
locum lex contraria.Sed contra iſtam ſol.inſtatur,⁊ oppo.de l.in-
terdū.ff.eo.tit.Sol.Ibi eſt caſus ſpecialis,vt ibi not.⁊ not.in l.di-
2 uerſis.j.eod.Quero pro declaratione legis noſtre nunquid ille,ex
b cuius pecunia [b] res emitur habeat priuilegiū inter actiones per-
ſonales.Quidam dixerunt quod non.per l.procuratoris.§.plane.
ff.de tribu.Io.hic fuit contra op.tamen nihil allegat,dicēs quod
debet habere priuilegium inter perſonales actiones.Hanc opi.te
net Iac.Butr.per l.quod quis.ff.de priuile.cred.Quero,ecce mu-
tuaui Sempronio cētum ⁊ obligauit mihi omnia bona ſua.Item
Titius mutuauit eidē cētum ⁊ etiam obligauit omnia bona ſua,
poſtea Sempronius debitor acquiſiuit plura bona,quero in iſtis
bonis poſtea acquiſitis quis ſit potior.Primo videtur qđ potior
ſit ille,qui prior eſt tempore,vt l.ſi fundū.§.eo.⁊ l.diuerſis.j.eo.In
contrarium videtur l.ſi is qui.ff.de iure fiſ.Quid dicemus? Bl.in
l.idemqꝫ.§.fi.ff.eod.dicit,qđ iſti creditores debent concurrere,⁊ eſt
ſpeciale in fiſco quod preferatur,vt d.l.ſi is qui Iac.de Aret.per l.
iſtam tenet contrariū,⁊ dicit,quod caſus eſt hic,⁊ verum,dicit vi-
ſu meo,quia vos videtis qđ hic tractatur de bonis poſtea acqui-
ſitis,⁊ dicit quod ſecundus eſt potior,ſi res fuit empta ex pecunia
ſua,⁊ eidem ſpecialiter obligata,quaſi velit dicere,qđ ſi ſpecialiter
non fuiſſet obligata,quaſi iſta res poſtea acquiſita,quod non eſſet
potior ſecundus,immo primus eſſet potior,⁊ ſic nō concurrūt,vt
dicit gl.immo qui prior eſt tēpore,potior eſt in iure.Facit optime
l.fi.in princ.ff.eo.pro opin.Iac.contra gl.intelligendo tex.vt iacet.
Preterea conuentio eſt illa,que acquirit ius in pignore,nō acqui-
ſitio ipſiꝰ rei,vt l.j.ff.de pig.ac.Unde debet inſpici acquiſitio rei,⁊
ſic concluditur ſecundū eum,qui prior eſſet etiā in poſtea queſitis
debeat preferri ſecūdo,⁊ credo qđ ſit ipſa veritas.Text.eſt hic,⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Licet hanc legem.Uide multipliciter limitatā per gl.
in aut.vt ex a.inſtan.do.Adde inquantum Bar.format q.de debi-
tore,qui ſe ſucceſſiue duobus obligauit,⁊ poſtea bona acquiſiuit,
quis preferatur.Spec.in tit.de obl.⁊ ſol.§.j.verſi.ſed quid.⁊ Ioan.
An.ibi cū limit.ibi per me poſita,ſcilicet quod prior creditor pre-
fertur ſecundo in rebus poſtea acquiſitis,niſi ſecundus ſit priui-
legiatus,⁊ primus non.Ita limitat Bal.dictū Iac.de Aret.eius
conſi.ccclxxxix.j.lib.

P.PAV.P. ¶ Licet.Uide Lancel.Dec.in l.creditor.la j.ff.ſi cer-
tum petatur.

b ALEX. ¶ Cuius pecunia ſi res emitur ex pecunia mea,habeo
priuilegium inter creditores Bartol.tamen in d.l.quod quis,non
bene firmat ibi in fine,dum voluit hoc forte in priuilegio nauis
empte eſſe,⁊ nō aliarum rerum,⁊ in alio caſu quod hoc ſit verum,
limitatur ibi per gl.⁊ Bar.ſi ſpecialiter ad hoc ſit mutuata.Item
ſi mutuata eſt gratis,alias ſecus.Et adde l.qui in naue,cod.tit.⁊ l.
fi.⁊ aut.ibi poſita.§.de pigno.Sed Lud.de vrbe in l.ſi cum dotem.
§.fi.ſol.matr.tenet etiam quod ſi datur pecunia vt res ematur,do-
minus pecunie nō habet priuilegium.per l.procuratoris.§.plane.
de tribut.⁊ vide que dixi poſt Bart.in l.quamuis.la ij.§.de pign.
Cogita per aut.quo iure.j.eo.vbi gl.tenet ꝙ talis mutuans vt res
emantur habet tacitam hypothecam.

AVTHENT.

4 ☞ Prior creditor negans rem eius eſſe,a quo cauſam habuit,⁊
volens incontinenti probare de proprietate eius,non debet audi-
ri ante tranſlationem poſſeſſionis in alium factam,⁊ nu.1.

a **Item poſſeſſor.** [a] Iſta aut.ponit alium ca-
ſum ſpecialem,in quo prior
1 tēpore non eſt potior iure.Breuiter dicit.† Poſſeſſor prior
creditor negās rem eſſe eius a quo cauſam habet,⁊ poſtea allegās
rem eſſe potiorem tempore,contra ſecundum creditorem non au-
ditur,immo poſſeſſione priuatur.h.d.No.quod dixi in ſummario.
2 Secundo nota † quod allegans contraria,non debet audiri,vt hic
3 ⁊ l.j.§.de fur.cum ſi.Tertio nota † quod mendax punitur in tranſla
tione poſſeſſionis,vt hic in tex.Ad idem l.fi.ff.de rei vend.Modo
4 pro declaratione noſtre aut.† querit gl.vtrum iſte primus creditor
volens incontinenti probare de proprietate eius,nunquid debet
audiri? Primo videtur ꝙ ſic,quia dolo videtur facere ſecundus
creditor petendo rem quam haberet neceſſe reſtituere priori cre-
ditori,vt l.dolo.ff.de do.excep.In contrarium determinat glo.no-
ſtra,⁊ bene ſecundum noſtros doc.q2 in iſto poſſeſſorio non habet
locū regula,dolo facis.Ratio eſt,q2 hic nulla eſſet pena mendacij,
ſi non transfertur poſſeſſio in ſecundum creditorem.Nam tūc non
b habet locū regula,[b] dolo facis,licet in alijs poſſeſſorijs adipiſcen-
de poſſeſſionis habet locum,vt plene ſolet notari per Dy.in c.qui
ad agēdum,extra de reg.iur.lib.vj.⁊ per dominum meum plenius
in l.incerti.§.de interdict.⁊ l.naturaliter.§.nihil cōmune.de acquir.
5 poſ.† Querit gl.ecce creditor primus negauit rem fuiſſe debitoris,
c a quo cauſam habet,poſtea vult dicere ſe eſſe potiorem in alia in-
c ſtantia [c] iudicij,facta tranſlatione poſſeſſionis in ſecundum credi-
torem,nunquid poteſt? Uidetur ꝙ non,q2 eſt ſibi cōtrarius ⁊ per
conſequens repellendus,vt d.l.§.de furt.In contrarium determi-
nat gl.noſtra hic,quam ſigna,dicens,qđ in alia inſtantia hoc po-
teſt facere primus creditor,arg.l.Papinianus.§.ſed nec impube-
ris.ff.de inoffi.teſt.vbi contrarietas circa diuerſa toleratur.Et vi-
de gl.fi.ibi,ſed nunquid,⁊c.quam no.Et ſic concludit iſta gl.quod
etiam in agitatis intra eaſdem perſonas,non preiudicat in alio iu-
dicio.Cuius contrarium ſolet notari in l.is apud quem.§.de eden.
⁊ ibi plene per doct.Et ſimilem glo.habetis ⁊ clariorem in §.illud
6 in authen.de triente ⁊ ſemiſ.in princ.gl.magne.† Quero,quo iure
fiat tranſlatio poſſeſſionis.Dic quod fiat per officium iudicis,vt
no.in d.§.illud.in gl.magna.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Item poſſeſſor.De huius intellectu vide Bar.in l.ſi
aliena in princ.ſol.mat.Facit bonus tex.in c.vaſallus.ſi de feu.fue.
controuer.quod not.⁊ vide ad no.q.per.Cyn.⁊ Rayn.⁊ Imol.in l.
Titie ſi non nupſerit.de condi.⁊ demon.

b ALEX. ¶ Regula.In caſu huius legis not.habet locū clauſula,
dolo facis petere qđ intus habes.Adde Bar.in l.fi.ff.de rei vend.

c ALEX. ¶ Alia inſtantia.Not.glo.quod ſi ſum confeſſus in vno
iudicio vnum.poſſum contrarium dicere in alio iudicio ad alium
effectum.Ita alleg.iſtam Ang.in corpore in l.ij.§.hoc edicto.in fi.
ff.vi bono

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ff. vi bono. rap. vide tamen que no. Bal. in auſ. nouo iure. ſ. de pena
in. ⁊ que not. in l. diuus. de cuſto. reo. cum materia. Et pro eo quod
dixi, eſt apertum dictum Inno. vbi fortius dicit in ca. mulieres. de
iureiur. Quod dictum refert Baal. in auth. contra qui propriam.
de non nu. pec. in c. ſi creditoribus. in princ. ſ. de ſer. pig. dat manu.
predictis adde tex. gl. ⁊ Bal. in l. pe. de inge. manu. Et pro iſta glo.
alleg. tex. in l. Aurelius. §. ſi. de libe. leg. ⁊ vide Bal. in l. ſi apud que.
⁊ quod ibi dixi. ⁊ Bar. in d. §. ſed nec impuberis. ⁊ vide Alexan.
in l. magiſtratus. ff. de iuriſ. omn. iud.

d ALEX. ¶ Tranſlatio poſſeſſionis. Adde in ſimili Bar. in l. j. in fine. ſ. de plus petitio.

LEX IX.

1 EOs qui † Habens ius reale, prefertur habenti priuilegium perſonale. h. d. gl. Hic enumerat certas perſonas, que habent priuilegia perſonalia, ⁊ que ſint iſte perſone, ⁊ quis preferatur in priuilegijs perſonalibus, dic vt plene not. per gl.[a] ⁊ Dyn. in l. priuilegia. ff. de priuileg. cred.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Per gl. Et quantum gl. mentionem facit de ſpon. vide gloſſ. ⁊ Bart. in d. l. j. de priuileg. credi. ⁊ quod not. gl. ⁊ Bart. in d. l. priuilegia. ff. de priuileg. credi.

LEX X.

1 ☞ Creditor non poteſt excludere vxorem debitoris ſoluto matrimonio a iure pignoris, niſi offerat ſibi dotem.

1 CUm tibi. † Secundus creditor non offerens, vel non ſoluens priori creditori debitum ſuum, eidem in aliquo non preiudicat. h. d. Not. ꝙ dixi in
a ſummario. Secundo nota,[a] quod † creditor non poteſt excludere
2 vxorem debitoris a iure pignoris, niſi offerat ſibi dotem, vt hic, ſed
3 hoc eſt verum ſol. matri. hic apparet in text. † Sed † quero, nunquid creditores mariti conſtante matrimonio poſſint occupare bona mariti pro iure crediti, volentes offerre dotem vxori. Certe non: quia adhuc actio de dote nõ competit, neque eſt caſus in quo dos poſſet ſolui conſtante matrimonio, ſed ſoluto matri. bona mariti cre-
* ditores poſſunt occupare, offerentes dotem vxori,* vt hic, ſecundum Jac. de Aret. quod perpetuo tene menti.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Secundo not. Adde Barto. in l. ſi conſtante. in vij. q. principalis queſtionis, vbi fortius dicit poſt Cyn. hic, licet illud communiter reprobetur, non tamen videtur hic reprobari. Et vide Bald. in l. vbi adhuc. ſ. de iure dotium. ⁊ Angel. ⁊ Imol. in l. j. ff. ſolut. matri. ⁊ vide glo. ſi conſtante. ⁊ quod ibi dixi. ¶ Adde quod Bald. conſi. cclxxij. j. lib. ſequitur hic Jac. de Are.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Dotem vxori. Uide Cepol. cautel. cxxv. Imol. in l. j. ff. ſol. mat. ⁊ hoc etiam probat tex. ⁊ no. Panor. in c. ex literis de pignorib. vide Pau. de Caſt. in l. ij. in princ. ff. ſol. mat.

LEX XI.

5 ☞ Subſcriptio trium teſtium, non eſt neceſſaria in ſcriptura, ad quam probandum ſit comparatio, ſed preſentia eorum hic, quando debitor ſcripſit.

6 An priuata ſcriptura probet.

a SCripturas.[a] † Breuiter dicit ſecundum Jac.
1 But. Si debitor debitum neget,
b ⁊ ſcripturam fateatur,[b] preiudicat ſibi, ⁊ ſcriptura probat contra eum: non autem preiudicat alijs, vt puta creditoribus hy-
* pothecã pretendẽtibus, niſi forte haberet ſubſcriptionem * trium teſtium. h. d. Et ad euidentiam nota ꝙ quandoq; debitor confitetur ſcripturam, ⁊ debitum, ⁊ iſte caſus non eſt dubius. Quandoq; debitor fatetur debitum, ſed non ſcripturam, ⁊ de hoc non eſt curandum, niſi in caſu forte, in quo ſcriptura eſſet de ſolemnitate, vt l. cõtrahitur. ff. de pignoribus. Quandoq; debitor fatetur ſcripturam, ſed non debitum, ⁊ tunc habet locum lex noſtra. Quandoq; debitor negat tam ſcripturã quam debitũ, ⁊ iſto caſu habet locum aut. ſi quis vult caute. hic poſita. Item debetis ſcire ad euidẽtiam,
2 quod eſt quedã ſcriptura, † ex qua ſit cõparatio, ⁊ iſta debet habe-
3 re ſubſcriptionem triũ teſtiũ. † Et eſt alia ſcriptura, ad quã probãdum ſit comparatio, ⁊ in iſta nõ eſt omnino de neceſſitate ſubſcriptio trium teſtiũ, ſed ſufficit quod teſtes ſuperuiuant, ⁊ deponant ſe fuiſſe preſentes, quando debitor ſcripſit ſcripturam illam. Item debetis ſcire ad euidentiã, quod teſtibus de ſcriptura deponenti-
c bus non omnino creditur,[c] quia faciliter poſſunt errare. ¶ † Item
4 comparationi ſoli, omnino non creditur,[d] quia quandoq; mutatio
d calami, atramenti, ⁊c. inducunt diuerſitatẽ ſcripture, vt in auth. de inſtru. cau. ⁊ fid. §. j. col. vj. Et de his habetis bonam gl. in §. ſi quis igitur, de inſtr. cau. ⁊ fid. vnde ſumitur hec aut. ⁊ vide gl. ibi que incipit, ſi ago depoſiti. Itẽ debetis ſcire ad euidẽtiam, ꝙ teſtes, qui ſe ſubſcribunt in iſtis ſcripturis, nõ deponũt de veritate rei vtrum fuerit verum quod in ſcriptura deductum eſt, an nõ, quia ſufficerent duo teſtes in hoc caſu, vt l. vbi numerus. ff. de teſt. no. in d. §. ſi quis
e igitur. ſed deponunt ſe cognoſcere[e] ſubſcriptiones ſuas, vel fuiſſe preſentes quãdo debitor ſcripſit, vt no. in d. §. ſi quis. Nota primo
5 quod dixi in ſummario. ¶ Secundo not. magis diſtincte, quod ſi debitor propria manu ſubſcribat, licet teſtes nõ ſint ſubſcripti, tamen ſi talis ſcriptura habet ſubſcriptionem partium, ⁊ a debitore ſit confeſſata, contra ipſum debitorem probat, non tamen probat contra alias perſonas, niſi habeat ſubſcriptionem triũ teſtium, vt hic habetis in ſi. Et ratio huius vlt. poſſet eſſe. quia ſi talis ſcriptura probaret contra extraneos, de facili debitor poſſet preponere poſteriorem creditorẽ priori, ꝙ eſſet abſurdũ. Opp. modo dicitur hic quod iſta talis ſcriptura habet ſuũ robur, contra de l. inſtrumento. ſ. de probat. Quid dicemus? Dixerũt quidam, inter quos fuit Plac. quod iſta lex non poterat intelligi, ⁊ erat fatua, quia contra omnia iura de Mundo. Iſta ſol. eſt falſa, quia cũ Imperator habeat omnia iura in pectore ſuo, nõ eſt veriſimile quod ſtatuat contra ius, quare alij, vt Jo. intellexerũt iſtam l. qñ creditores plures vigore talis ſcripture priuate petunt ſe mitti in poſſeſſionẽ bonorum debitoris: quo caſu audiuntur contra ipſum debitorẽ, ſed contra alios bona debitoris poſſidentes non audiuntur. Ita intelle-
f xit Jo. Iſte intellectus nullo modo applaudit litere: quare dicas[f] ſecundum gl. quod iſta talis ſcriptura a debitore cõfecta habens ſubſcriptionem partium, vel alterius earũ, vt puta, debitoris, ⁊ ſic confeſſata a debitore, vel aliter probata vt per teſtes, ꝙ ſit ſcriptura debitoris, certe talis ſcriptura probat cõtra ipſum debitorem, quia non poteſt venire contra confeſſionem ſuam. ⁊ ita debet intelligi hec lex, ⁊ ſic ſoluitur contrarium de l. inſtrumenta. ſ. de proba. Sed contra ſol. imitatur de prealiegato. §. ſi quis igitur. in ſi. in aut. de inſtru. caut. ⁊ fid. col. vj. Pro cuius ſolutione breuiter ſic dicas, ⁊ fuerunt iſta verba Jacob. de bel. in preallег. l. inſtrumẽto. ⁊ idem quodãmodo videbatur ſentire do. meus in l. admonendi. ff. de iu-
6 reiur. ¶ † Unde cum queritur, nunquid priuata ſcriptura probet. Reſpon. Aut priuata ſcriptura eſt ſine cauſa, aut cum cauſa, ſi eſt ſine cauſa, non habet locum, vt l. cum de indebito. §. ſin. ff. de prob. ⁊ quod ibi no. per gl. in l. generaliter. ſ. de non num. pec. ⁊ dic vt ibi per Cy. ſecundum Jac. de Aret. ⁊ in l. ij. §. circa. ff. de doli excep. Si
g vero priuata ſcriptura[g] eſt cum cauſa, tunc dicas quod aut eſt confeſſata per debitorem. ⁊ per teſtes probata quod debitor ſcripſit ⁊ tunc talis ſcriptura probat. Ita debet intelligi hec lex, vt no. hic, ⁊ in d. §. ſi quis igitur, de inſtr. cau. ⁊ ibi eſt bona gl. que incipit, ſi ago depoſiti. ⁊ dic vt ibi. Si vero talis ſcriptura eſt negata, tũc aut habet ſubſcriptionem trium teſtium, qui ſuperuiuãt, ⁊ deponant ſuper ſubſcriptionibus ſuis, vel deponat quod debitor dictam ſcripturam ſcripſit, ⁊ fuerunt preſentes, ⁊ tunc talis ſcriptura probat,
* coadiuuante comparatione tamen vt no. in d. §. ſi quis igitur.* Si
h vero non habet[h] ſubſcriptionem trium teſtium, habet tamen ſubſcriptionem partium, ſecundum formam huius legis, tũc ſi confiteatur, probat. Ita debet intelligi lex noſtra. Si vero non habet ſubſcriptionẽ trium teſtiũ, neq; partiũ, tũc ſemiplenam probatio-
i nem inducit.[i] Ita debet intelligi gl. que eſt in l. admonẽdi. ff. de iureiur. ⁊ gl. quam habetis in l. in bonefidei, ſupra de iureiurando.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ Scripturas. Uide per hec, domi. Lud. Rom. in conſi. cccxix.

b ALEX. ¶ Et ſcripturam fateatur. Et dum hic text. requirit ſubſcriptionem virorum, quid ſi eſſent femine? videtur dicẽdum ꝙ ſit idem. per id ꝙ no. Bal. in c. licet vniuerſas. de teſt. dum dicit illum text. qui loquitur in teſtibus videri extẽdi ad feminas, ſecus in ſtatutis, ꝙ pendet ex hoc, an maſculinum concipiat femininum, de hoc in l. j. ff. de verb. ſig. not. tex. hic ꝙ ſcriptura facta a tabellione, ſi non continet ſolemnia, vel tabellio nõ eſt rogatus in forma tabellionis, dicitur ſcriptura priuata. Ita no. Bal. in l. ij. ſ. ſi cert. pet. per iſtum text. ⁊ idem Bal. in rubr. ſ. de ſid. inſtr. Et ibi etiã an in dubio preſumatur rogatus vt tabellio, ⁊ hoc in verſi. itẽ debetis ſcire ſcripturam, ex qua ſit cõparatio, deberet habere ſubſcriptionẽ triũ teſtiũ, ſed ſcriptura, ad quã probandã ſit cõparatio, nõ requirit ſubſcriptionẽ teſtiũ, ſed oportet teſtes in ea deſcriptos, ſuperuiuere, ⁊ deponere ꝙ fuerint preſentes. Et ad hoc vltimũ adde Bal. in auth. ſed nouo. ſi cert. pet. ⁊ quod ibi dixi. ⁊ Bart. in ea l. in ſi. vbi alleg. gl. in §. ſi quis igitur. in aut. de ſid. inſtr. Sed vide auth. hic poſitam. ⁊ ibi Bal. qui forte videtur tenere contrariũ. Sed dicit quod poteſt per alios nõ ſcriptos, licet ſubſcripti ſint mortui, ⁊ loquitur in ſcriptura, ⁊ vide in l. cõparationes. quod Bart. in aut. at ſi cõtractus. in prin. eo. tit. ⁊ Bal. in d. l. cõparationes. probatur in aut. hic poſita. Et quid ſi in caſu huius legis ſcriptura nõ habet ſubſcriptionẽ a teſtibus approbatã, an habeat locũ hec lex, ⁊ de intellectu eius vide Pau. de caſt. in conſ. cccxc. ¶ Ad materiã huius l. vide Bal. conſi. cxxiiij. ⁊ plene conſi. clxviij. per Rom. cõſi. cciiij. ⁊ ccclxiij. An autem ſit ſtatutum, quod publicum inſtrumentum preualeat chi-

rographo ſubſcripto trino teſte,vide Bald.conſi.lv.j.lib.
* CLAV. DE SEISS. ¶ Subſcriptionem. Adde tamen caſum
in quo litera priuata facit fidem abſq; ſubſcriptione teſtiũ, quem
ponit Roma.in l.qui iure.ff.de acqui.poſſ.ſcilicet in caſu l.ſi ego.§.
dotis autem cauſa.ff.de iur.dot.
c ALEX. ¶ Creditur. Teſtibus omnino de ſcriptura deponenti-
bus non creditur. Adde Bar.in aut.at ſi contractus.j.de fide inſt.
Bal.in aut.ſi vero.ſ.ſi cert.pet.
d ALEX. ¶ Non creditur. Adde Bald.in auth.⁊ ſi contractus.de
fide inſtru.⁊ ibi text.
e ALEX. ¶ Se cognoſcere. Ad euidentiam teſtes qui ſe ſubſcri-
bunt in his ſubſcripturis,deponũt ſe recognoſcere ſubſcriptionẽ,
vel fuiſſe preſentes,quãdo debitor ſe ſubſcripſit,alias ſi ſuper ſcri-
pto,teſtes ſoli ſufficerent,⁊ adde Bar.in aut.⁊ ſi cõtractus.de fid.
inſtr.⁊ idem dicit gl.hic poſita, ⁊ quod not. Bal.in auth.ſed nouo
iure.ſi cert.peta.quod dixi poſt Bar.in l.nuda.
f ALEX. ¶ Quare dicas. Diſtinctio,an ⁊ quãdo ſcriptura priuata
probet,ſi eſt ſine cauſa vel cum cauſa,⁊ quod requiratur cauſa,te-
net glo.⁊ Bal.in d.l.noſtra.⁊ Bar.in l.nuda ratio,Bald.per iſtum
text.in verſi.cauſis.
g ALEX. ¶ Priuata ſcriptura. Contrarium tenet Abb.in ca.ij.de
fid.inſtru.licet do.Anto.concordet cum Bart.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ §. Si quis igitur. Adde quod tãtam
habet authoritatẽ ꝙ factũ eſt corã tribus teſtibus,quantam ha-
bet quod factum eſt apud acta.tex.eſt quem ad hoc reputant ſin-
gularem doctor.⁊ in ſpecie Alex.in l.ſancimus.ſ.de teſtament.
h ALEX. ¶ Non habet. Contrarium tenet Bart.in l.nuda ratio,
dixi ibi latius per Bart.in auth.at ſi contractus.
i ALEX. ¶ Inducit. Contrariũ tenet Bar.in d.l.admonendi.ff.de
iureiur.vbi dicit quod tali ſcriptura non facit ſemiplenam pro-
bationem.

AVTHENT.

a SI quis vult. [a] Iſtam authent.recitaui tibi.ſ.in
l.ſcripturas.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si quis vult. Pro cuius intellectu vide Bar.in l.cum
probatis.ff.de re iud.in fin.

LEX XII.

5 ☞ Mulier habet tacitam hypothe. à tempore dotis date,vel
promiſſe.
6 An mulier preferatur oĩbus creditorib⁹,⁊ omnibus hypothecis.
8 An habeat locũ tacita hypotheca in rebus queſitis per heredẽ.
9 Bona heredis non veniunt in generali obligatione defuncti.
a ASSiduis. [a] † Mulier habet priuilegium, tam
1 in perſonali actione, quã in reali, vt
preponatur creditoribus prioribus tempore, tacitã hy-
pothecam habentibus, ⁊ hoc eſt verum, niſi alias dos precedat.
Item hic eſt verum in dote,non in donatione propter nuptias.h.
d. ¶ Et diuiditur in quinq; partes principales,nã in prima parte
ponit quaſdam rationes tam compulſiuas quam finales,que de-
derunt occaſionem l.cõdende. In ſecũda parte ponit ſtatutũ ſuũ,
⁊ quaſdam rationes annectit. In tertia parte ponit quandã exce-
ptionem a ſuo ſtatuto. In quarta ponit aliud dictũ ⁊ eius deciſio-
nem,limitando predicta. In quinta,⁊ vlti. ponit quãdã limitatio-
nẽ tẽporis. Secũda ibi,ad hec omnia. Tertia ibi,exceptis. Quar-
ta ibi.hec autem.circa fi. Quinta ibi,quam legem. ¶ Not.text.ibi,
contra omnes,⁊c.⁊ etiam ibi priuilegio temporis vallati,⁊c. quod
facit contra opi.gl.que dicit quod prefertur habentibus tacitam,
non expreſſam per Iac.de Are.qui dicit quod prefertur omnibus
habẽtibus etiam expreſſam,⁊ pro eo facit iſte tex. ¶ Not.ibi,ante-
2 rioris matrimonij filijs,⁊c. ¶ † Pro queſtione [b] vtrum iſtud priui-
b legium debeat dari filijs eiuſdem matrimonij, vel alterius. Facit
iſte tex.quod debeat dari filijs eiuſdem matrimonij. Pro hoc facit
glo.in l.ſciendum.de re iud. Sed alia gl.dicit quod habeat locum
etiam in filijs alterius matrimonij,vt dicit gl.in l.etiam.ff.ſol.matr.
c Videbitis in l.noſtra rationẽ,quare ſubuenitur in dotibus. [c] † Not.
3 † quod mulier habet hypothecã tacitã hoc erat ante, per l.j.§.vt
plenius.ſ.de rei vxor.act.ſed iſtam tacitam habet priuilegiatã, vt
preferatur alijs,⁊ hoc habet per legem iſtam. Tertio no.exceptis.
4 † quod nõ debemus vnũ altare diſcooperire,⁊ aliud cooperire. Nã
videtis,quod ſi ſint due dotes. non fauetur magis vni, quã alteri,
ſed qui prior eſt tempore,⁊c. ¶ Hoc premiſſo oppo.hec lex innuit
quod mulier poſſidebat dotem, Contra immo vir,vt l.j.ſ.pro dote.
⁊ l.Pomponius.§.in dotem.ff.de acquiren.poſſeſſ.improprie dici-
5 tur mulier poſſidere. ¶ Venio ad queſtio. † quero a quo tẽpore [d]
d mulier habeat tacitam hypothecã. Gl. dicit,quod a tempore do-
tis date. Altramon.dicũt, quod a tempore contracti matrimonij,
arg.d.l.cum oportet in fine.ſ.de bonis que liberis. Videte.veritas
eſt illa,quod a tempore dotis date,ſubaudi vel promiſſe,contrahi-
tur iſta tacita hypotheca. Iſtud probatur ff.eo.l.j.vnde ſi tempo-
re matrimonij dos fuerit promiſſa,tunc contrahitur iſta hypothe-
ca,ſecus ſi tunc nõ fuit promiſſa ſed poſtea promittatur. ¶ Que-
6 ro,⁊ modo intro gl.magnã hic poſitam † vtrum mulier preferatur
omnibus creditoribus,⁊ omnib⁹ hypothecis. Triplex eſt opinio.
Vna, ꝙ preferatur omnibus habentibus expreſſam,vel tacitam,
Alia eſt quod preferatur omnibus habẽtibus tacitã hypothecã,
ſecus in eo qui habet pignus cõſtitutũ ex traditione. Tertij dicũt
quod mulier prefertur omnibus habentibus tacitam:ſecus in ha-
bentibus expreſſam. Et iſtam opin.tertiam approbat glo.noſtra,⁊
communis cõſuetudo eam tenet,vnde iudicare contra conſuetu-
dinẽ, ⁊ ꝙ ſemper habuit certã interpretationẽ,eſt malum,vt l.mi-
nime.ff.de legibus. Dicũt tamen Altramon.quod j.opi.de iure eſt
verior,vt Inſti.de act.§.fuerat.⁊ probatur per rationes poſitas in
7 hac l. ¶ † Querit gl.an huiuſmodi priuilegiũ habeat locum in bo-
nis ſoceri,ſi ipſe ſocer receperit dotem. Et dicit ꝙ ſic,vt d.l.ſi cum
8 dotem.§.transgrediamur.ff.ſol.mat. ¶ † Quero, an habeat locum
tacita hypotheca in rebus queſitis per heredẽ, etiã ex rebus de-
9 functi. Gl.tua determinat quod non,⁊ bene.quã no.† Et no.quod
bona heredis non veniunt in generali obligatione defuncti. Illud
tamen ꝙ gloſ.dicit,de bonis queſitis ex re viri,intellige de fructi-
bus induſtrialibus,ſecus de fructibus naturalib⁹, vt l.iij.ſ.in qui-
10 bus cauſ.pig.taci.contra. ¶ † Quero,an iſtud idẽ priuilegiũ com-
e petat pro matrimonio putatiuo [e] vel an competat etiã ſponſe.gl.
tenet ꝙ ſit idem in l.iij.⁊ iiij.ff.de priu.cred. ¶ Quero,circa legem
noſtram,⁊ eſt not.queſtio,dicitur hic in tex.ſi tamen re ipſa fuerint
11 patri mariti date,quero † ſi in inſtrumento [f] dotis continetur con-
f feſſio non numeratio,an pro tali dote confeſſata habeat locũ taci-
g ta hypothec.cum priuilegijs iſtius l. Hic text. [g] cũ ſua glo. vide-
tur velle quod non,vide gl.ſuper verb.dabit,facit pro hac gl.ꝙ di-
xi vobis in l.per diuerſas.⁊ l.ab Anaſtaſio.ſ.manda. communiter
obſeruatur cõtra,vt intelligamus idẽ eſſe in dote confeſſata, ſi ta-
men ſit renunciatũ exceptioni nõ nu.pecu.vel ſit elapſum tempus.
Pro hoc optime facit quod habuiſtis notatũ ſ.de dote caut. non
h nume.l.j.quod enim hic dicitur, [h] quod non habeat locũ dote con-
feſſata,debet intelligi ex virtute exceptionis non nu.dotis, quam
poteſt opponere quilibet conuentus,cuius intereſt. vt l.pen.ſ.de
non nu.pecu. Et ita intelligit glo.tua hanc l.⁊ aliam que ſimili mo-
do loquitur.j.de bon.damn.l.ſi quis poſthac.circa prin. Non ergo
habet mulier neceſſe probare numerationem, niſi quando contra
12 eam poteſt excipi de non nu.pec. ¶ Quero.dicitur.exceptis † vtrũ
iſtud priuilegiũ tranſeat ad filios mulieris cuiuſcũq; matrimonij.
De hoc gl.variant,nam in l.etiam ff.ſol.mat.videtur dicere quod
tranſeat ad filios cuiuſcunq; matrimonij. Pro hoc videtur text.in
aut.ſi quid ſuper hac l. In contrarium tenet glo.in l.ſciendum ff.de
re iud. Pro qua videtur text.in iſto §. exceptis.ibi, filij anterioris
matrimonij,⁊ iſtam partem tenẽt communiter doc. Non obſt.aut.
ſi quid.quia expone de ſobole, que ex eodem matrimonio deſcen-
dat.vide authen.quo iure,⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Aſſiduis. De materia huius l.vide Angel. de Aret.in
§.fuerat. Inſt.de actio. ¶ An iſta lex habeat locum vt mulier pre-
feratur in hypothecaria in augmento dotis,vide Pau.de Caſt.in
cõſi.cccxcij.pro ſaluando Bar.in hac l.fi.qui pot.in pig.in quo vi-
deatur inuolui vitio contrarietatis,vide concordiam ad l.ij.§.fi.ff.
de priuil.credit.
b ALEX. ¶ Pro queſtione. Vide Bart.in l.maritum.in fi.ſol.mat.
⁊ Bart.j.eo.in fine.
c ALEX. ¶ Subuenitur in dotibus. Rationes priuilegij dotis,
per Bald.in rubr.de priuileg.dot.
d ALEX. ¶ Quero a quo tempore. De hoc latiſſime per do.Io.in
c.ex literis.de pigno.
e ALEX. ¶ Matrimonio putatiuo. An iſtud priuilegiũ habeat lo-
cum in matrimonio putatiuo,vel etiam ſponſo. De primo adde
gl.⁊ Bal.in l.j.in fi.ſ.de cond.ob cauſ.⁊ Bal.hic.⁊ text.⁊ gl.⁊ Bar.
in l.ſi cũ dotem.§.fi.ff.ſol.matr.⁊ vide Bart.in l.ij.ff.de priuil.credi.
f ALEX. ¶ Inſtrumento. Vide ad hoc que habentur per doct.in
cap.ex literis.de pig.vide Bald.in l.cum aliquis.ſ.de iur.deli.vide
Ang.Inſti.de act.§.fuerat.
g ALEX. ¶ Hic tex. An hec gl.ſit vera,vide Ange.⁊ Imo.in l.j.ff.
ſol.mat.⁊ in l.diuerſis.ſ.eo.⁊ in l.fi.ſ.de ſpon.⁊ id ꝙ not. Bart.in l.
Titia.de verb.ob.⁊ do.Car.in c.ex literis.de pig. Et aduerte ꝙ li-
cet hic teneat priuilegium in dote,vt preferatur mulier anterioribus
bus creditoribus etiã habeat locũ in dote confeſſata, quãdo ſunt
elapſa tempora opponendi exceptionẽ dotis non numerate. Ad-
uerte tamen,in practica,ꝙ licet ſint elapſa tempora cõtra maritũ
confitentẽ dotẽ ſi modo creditores habuerunt iuſtã ignorantiam
dicte dotis cõfeſſate,potuerunt petere reſtitutionẽ ex clauſula ge-
nerali,⁊ ſic opponere exceptionem nõ numerate dotis.l.pen.con-
iuncta gl.in l.contractibus.de nõ nu.pec.⁊ gl.ibi in ver. petiturus,
iuncta gl.in l.ſicut de preſcriptione xxx.annor.⁊ quod ibi Bartol.
⁊ ſimiliter inquantum vult hic Bar.quod ſi maritus confeſſus eſt
dotem,⁊

dotem, ꝛ renunciauit exceptioni nõ numerate dotis ſuppoſita valetudine renunciationis, vt q2 ſit firmata iuramento, quod habebit mulier priuilegium iſtius l. Sed certe videtur, quod iſta renunciatio mariti non habet preiudicare creditori, quominus intra tempora legitima poſſit opponi exceptio non numera. dotis. d. l. pen. iuncta. l. ſi vnus. §. ante oĩa. cũ concor. ff. de pact. quã in ſimili bene conſidera, q2 dicta Bar. nõ tranſeunt ſine ſcrupulo magno. Et ad iſtã gl. adde Bal. in l. generaliter. de non nu. pec. in verſ. nũc venio ad queſt. ꝛ facit in ſimili gl. ꝛ ibi Bal. in l. neqꝫ. ſ. de compẽ. Et qñ dos confeſſata habeat priuilegia dotis vere, vide Bald. in rub. de priui. dot. ꝛ vide etiam quid ſi ſit renunciatum exceptioni non nume. dotis, an teneat: de quo per Bar. ꝛ per Bal. ꝛ etiã per Bal. in l. pecunie. j. de ſol. ꝛ Jmo. in l. ſi ita ſtipulatus. §. Chryſogonus. de verb. ob. Pau. de ca. in l. ſi marito. in prin. ff. ſo. ma. ſimpliciter tranſit cum Bar. hic. Et de veritate huius gl. vide etiã Bart. in l. pe. ſ. de iure delib. An illud, ꝙ dicit in dote data, habeat locũ in promiſſa, vide Alex. in l. ſed hoc. ff. de reg. iur. Adde ꝙ Bal. voluit idem ꝙ Bar. hic qñ eſt renunciatũ exceptioni non numerate dotis, qꝺ dos confeſſata habeat idẽ priuilegiũ ꝙ numerata, q2 dicit ꝙ conſuetudo ſic ſe habet, eius conſil. cccxxxix. j. lib. vbi etiã voluit, ꝙ ſi ſit primus creditor habens expreſſam hypothecã bonorum ꝛ mulier tacitam, ꝙ in queſitis poſt vtranqꝫ obligationẽ preferatur mulier. Et ad hanc apoſtillam vide Pe. de anc. cõſ. cccviij.

b ALEX. ¶ Hic dicitur. Ex hoc dicto Bar. ſequitur ꝙ mulier non habet neceſſe probare numerationem dotis. pro qua opi. Bart. videtur gl. no. in l. j. C. de do. cau. in verbo, facit. in prin.

De his, qui in priorum creditorum loco ſuccedunt. Rubric. XIX.

LEX I.

a 1 Non omni modo.[a] † Extrane⁹, ex cuius pecunia debitor liberatur, in locũ prioris creditoris ſuccedit, ſi hoc pacto tradidit: ꝛ vere eius pecunia ad creditorẽ peruenit, vel ipſe recta via creditori pro debitore ſoluit. h. d. cũ l. ſeq. Gl. hic tractat iſtã materiam qualiter quis ſuccedat in locũ prioris creditoris, ꝛ ponit vnam ſuã diſtinctionem, quam ponit de verbo ad verbũ in l. Ari. que res pign. obl. poſ. ¶ Querit glo. vnam q. que eſt de apicibus iuris, hoc eſt, de ſubtilitatibus iuris, modici tamẽ effect⁹. ¶ Quero vtrum hypotheca, que competit huic, qui ſuccedit in locũ primi, ſit eadem cum prima vel alia, vide gl.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Non omni modo. Vide in omnibus latiſſime Barto. poſt gl. in l. Ariſt. ff. que res pigno. oblig. poſ.

Si antiquior creditor pignus vendiderit. Rubric. XX.

LEX I.

1 Si vendidiſſet. † Venditio facta ꝑ primũ creditorem, non poteſt per ſequẽtes retractari, ſecus ſi ipſi creditori primo pignora ſunt vendita, vel in ſolutum data. h. d.

Si communis res pignori data ſit. Rub. XXI.

LEX VNICA.

1 Frater. † Obligatio vnius ex conſortibus, alijs non preiudicat. h. d.

De prætorio pignore, &c. Rubri. XXII.

LEX I.

1 Si pretorium.[a] Vide gl. que incipit, ſꝫ qualiter. Dic vt dixi tibi. ff. de re iud. l. a diuo Pio. §. ſic quoqꝫ.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si pretoriũ. Adde Bar. in l. fi. in prin. de do. An poſſit pretorium pignus, ꝛ conuentionale, in vna eademqꝫ cã cõcurrere, Cy. ꝛ Fran. Tig. in l. cum debitores. de iud. quod ſic, ꝛ ibi etiã Alex. vbi etiam vide effectum reſultantem ex hoc.

LEX II.

1 Veteris. † Qui habet pretorium pignus, habet ius vendendi, ꝛ retinendi. h. d.

Si in cauſa iudi. pignus captum ſit. Rubr. XXIII.

LEX I.

1 Res ob cauſam. † Not. quod facit iudex, videntur facere partes. hoc dicit.

Si pignus pignori datum ſit. Rubrica. XXIIII.

EEX I.

1 a Etiam. † Pignus poteſt dari pignori, ꝛ qui habet pignoris vſumfructum,[a] non poteſt alienare proprietatem, ſecus in eo qui habet pignoris proprietatem.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Vſumfructum. Quãdo dominus poſſet obligare formalẽ vſumfructũ hic late notatur, ꝛ eſt ſubtilis queſtio, ꝛ notabilis. Vide Bar. in l. ſi is qui. §. fin. ff. de pign. Et adde ad intellectũ huius tituli, quod pignus pro pignore dari non poteſt vltra tertiam, ratione infinitatis euitande, ſed Spe. in tit. de pig. §. j. ver. ſi cũ iudex. Et ſequitur Lud. in l. qui bona. §. ſi de damn. infec. quod not. quia limitat totum hunc tit. Et alleg. Spec. l. fideicõmiſſa. §. ſi quis decẽ. de le. iij. ꝛc. cum in multis. de reſcrip. licet Ang. in l. ij. huius tit. contrariũ tenet. Et quid ſi nomen debitoris dare velit, an poſſit: Gloſſ. not. ꝛ ibi Bal. quod ſic, in l. ſi inſolutum. cũ l. ſeq. ſ. de act. ꝛ oblig. Et iſta gl. eſt in d. l. ſi creditore. in princ.

LEX II.

1 Si creditor. † Hanc l. inter alias alle. quod hypothecaria poteſt cedi, ſine perſonali, quia vt videtis, pignus poteſt dari pignori. h. d.

De remiſſione pignorum. Rubrica. XXVI.

LEX I.

1 Si te manumiſſum. † Preſentia creditoris tempore manumiſſionis inducit remiſſionem pignoris. h. d.

LEX II.

a 1 Si probaueris[a] Preſentia † cum conſenſu tempore venditionis, inducit remiſſionem pignoris ſecus ſi ignorauit, hoc dicit cum l. ſequent.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si probaueris. Ad gl. hic vide Bar. ꝛ omnino dictũ Alex. in l. ſi tibi decem. ff. de pig. ꝛ C. de pact.

LEX VI.

1 ☞ An citatio generalis ſufficiat per edicta, vel per proclama.

a 1 Si eo tempore.[a] Hec eſt bona l. † ſi precedat monitio iudicis, preſentia cũ taciturnitate inducit pignoris remiſſionẽ.
2 h. d. ¶ Quero, ꝛ reuoco in dubium, † vtrũ citatio[b] ge-
b neralis ſufficiat per edicta, vel proclama, vt dicat, quicunque putat ſua intereſſe, veniat ad defendendum talem rem. Rñd. ſi quidẽ eſt aliquis, cuius interſit, prius debet citari ille nominatĩ, vt l. j. §. pe. de vent. inſpic. Sed quãdo fit aliquis actus, qui principaliter
c contra aliquem nõ dirigitur. Exemplũ ſi facio[c] inuentariũ vel exẽplũ in l. noſtra, quando venditur pignus, venditur enim principaliter contra debitorem, conſequenter contra alios creditores, tũc poteſt citari per proclama, vt hic. Facit adhoc. ff. ſi cui plus quã per l. fal. l. j. §. cũ dicitur. Facit quod not. per Jnn. extra de maio. ꝛ obed. c. ſi. ꝛ procur. c. in noſtra.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ Si eo tempore. No. hic de citatione generali. Adde caſum, ꝛ ꝙ ibi no. in l. ergo. ex quib. cau. maio. l. decẽ. de verb. obl. l. facultas. ſ. de iur. fiſ. li. x. Bar. in extrauag. ad repri. ſuper verſ. ediũ. Jnn. in c. per venerabilẽ. ꝗ filij ſint leg. ꝛ ꝙ no. in aut. ad hec. ſ. ſi vt ſẽ ab her. abſt. Jo. de Jmo. in l. qui ante calendas. de verb. ob. ꝛ d. l. decem. Adde Bart. in l. ſi quis inſtituitur heres. §. itẽ ſi aditionẽ. ff. de her. inſtit. vbi dicit ꝙ qñ creditores agunt contra bona hereditaria, debet citari ille, qui tenet primum locum defuncti. Et adde Bal. in l. nã ita diuus. ff. de adopt. ꝛ ibi dicit quod illi ſunt citandi, qui poſſunt cõtradicere, vel cõſentire, alias nõ. Adde Bal. in l. ſi deſerta. ſ. ſi propter pu. pe. ꝛ quod ibi in c. licet epiſcopus. de preben. in vj. Et de iſta citatione generali, vide Bart. in l. j. j. de iure